

Vragen en Antwoorden bij brand

TIJDENS DE BRAND

1. Er is een brand in de buurt: wat moet ik doen?

De wind kan de rook verspreiden, zodat u de vrijkomende rook kunt zien en ruiken. Om blootstelling aan rook en hiermee gezondheidsrisico's te voorkomen, is het beter om de volgende voorzorgsmaatregelen op te volgen:

- Blijf uit de rook; in iedere rookwolk (zowel in rook van natuurbranden, in rook van gebouwbranden als in rook van "chemische" branden) zitten schadelijke stoffen;
- Waarschuw en help mensen in uw omgeving om ook uit de rook te blijven;
- Zorg dat u ook in en rondom uw woning geen rook inademt;
- Ga naar binnen, sluit ramen en deuren en schakel uw ventilatiesysteem uit;
- Houd de diverse informatiekanaalen in de gaten, zoals www.zeelandveilig.nl, Twitter [@VRZ](https://twitter.com/VRZ) of Facebook [ZldVeilig](https://www.facebook.com/ZldVeilig).

2. Wat kan ik doen om zo min mogelijk rook in te ademen?

Om zo min mogelijk rook in te ademen is het verstandig om niet naar de brand te gaan kijken. Kunt u nergens naar binnen, ga dan zo staan dat de wind/rook niet naar u toe waait, maar van u af ("bovenwinds"). U kunt minder rook inademen door zo kort mogelijk in de rook te blijven en daar geen overbodige inspanning te leveren. Hoe meer inspanning, des te meer lucht u inademt en dus ook hoe meer rook u inademt.

3. Wat zijn gezondheidsrisico's van rook en roet?

De directe gevolgen van het inademen van kleine hoeveelheden rook zijn prikkeling van ogen, neus, keel en luchtwegen, leidend tot tranen en hoesten. Hoe meer rook u inademt, hoe sneller deze klachten optreden en hoe heftiger u ze ervaart. Deze klachten verdwijnen vaak snel weer zodra u zich in de frisse lucht bevindt en geen rook meer inademt. Bij personen met (over)gevoelige luchtwegen, bijvoorbeeld door astma, kan er een benauwd gevoel en kortademigheid optreden.

Wanneer er specifieke stoffen vrijkomen, kunnen deze op hun beurt weer bepaalde gezondheidseffecten teweeg brengen. Indien er specifieke stoffen vrijkomen waarmee rekening moet worden gehouden (bijvoorbeeld asbest of dioxinen) zal dit gecommuniceerd worden.

4. Wat moet ik doen als ik rook heb ingeademd?

(Ben naar de brand gaan kijken of heb door de rook heen gefietst/gelopen)

Door het inademen van de rook kunt u wellicht last hebben van hoesten als gevolg van een geïrriteerde keel, prikkeling van de ogen en/of van de bovenste luchtwegen of hoofdpijnklasten. Inademen van de rook kan ook benauwdheidsklachten en piepen veroorzaken, maar dit laatste is afhankelijk van de gevoeligheid (bijvoorbeeld COPD-patiënten of kinderen zullen hier eerder last van krijgen). In de meeste gevallen gaan deze klachten, na beëindiging van de blootstelling, vanzelf over. Als dit niet het geval is of als u zich zorgen maakt, dan kunt u contact opnemen met uw huisarts. Irritatie van de ogen kan ook verdwijnen door de ogen te spoelen met lauw water.

5. Waarom verricht de brandweer metingen?

De brandweer verricht bij iedere brand metingen om van een aantal belangrijke stoffen te bepalen of en in welke concentratie ze vrijkomen. Deze metingen worden ook gebruikt om te bepalen of en in welke mate de rook zich in de (woon)omgeving verspreidt (= effectgebied).

Wanneer de brandweer vermoedt dat er ook stoffen zijn vrijgekomen die zij zelf niet kunnen meten zoals dioxinen, kan de brandweer voor aanvullende metingen de Milieu Ongevallen Dienst (MOD) van het RIVM benaderen.

Wanneer de brandweer vermoedt dat er asbest vrijkomt bij de brand, zal de brandweer een gecertificeerd laboratorium inschakelen om de verspreiding van asbestdeeltjes in kaart te brengen.

6. Waarom loopt brandweerpersoneel wel dichtbij/in de rook?

Brandweerpersoneel doet dit om de brand beter te kunnen bestrijden of om eventuele slachtoffers te redden/evacuëren. Zij gebruiken daarbij de benodigde adembescherming. Andere hulpverleners zonder specifieke adembescherming worden gewaarschuwd uit de rook te blijven.

7. Ik ben naar de brand gaan kijken, wat moet ik met mijn kleding doen die ik toen aanhad?

Indien u in de rook heeft gestaan, adviseren wij uw kleding te wassen, om zo brandlucht en roetdeeltjes uit de kleding te verwijderen.

8. Hebben huisdieren nog speciale aandacht nodig?

Wij adviseren u uw huisdieren zo veel mogelijk binnen te houden, totdat het gebied is vrijgegeven.

NA DE BRAND

9. Wat moet ik doen als ik rook heb ingeademd? (Ben naar de brand gaan kijken of heb door de rook heen gefietst/gelopen)

Door het inademen van de rook, kunt u wellicht last hebben van hoesten als gevolg van een licht geïrriteerde keel, prikkeling van de ogen en/of van de bovenste luchtwegen of hoofdpijnklachten. Inademen van rook kan ook benauwdheidsklachten en piepen veroorzaken, maar dit laatste is afhankelijk van de gevoeligheid (bijv. COPD-patiënten, ouderen of kinderen zullen hier eerder last van krijgen). In de meeste gevallen gaan deze klachten, als u niet meer in de rook staat, vanzelf over. Als dit niet het geval is of als u zich zorgen maakt, dan kunt u contact opnemen met uw huisarts. Irritatie van de ogen kan ook verdwijnen door de ogen te spoelen met lauw water.

10. Ik ben naar de brand gaan kijken, wat moet ik met mijn kleding doen die ik toen aanhad?

Indien u in de rook heeft gestaan, adviseren wij u uw kleding te wassen, om zo brandlucht en roetdeeltjes uit de kleding te verwijderen.

11. Ik heb in de rook gestaan, kan ik onderzocht worden?

Het is niet noodzakelijk om onderzocht te worden, wanneer de gezondheidsklachten na beëindiging van de blootstelling vrijwel direct verdwijnen. Kans op blijvende gezondheidsschade is dan onwaarschijnlijk. Indien de gezondheidsklachten na beëindiging van de blootstelling aan blijven houden, kunt u contact opnemen met uw huisarts.

12. Ik heb groenten/fruit in mijn tuin, kan ik die eten?

Dit is afhankelijk van de situatie (stoffen die zijn vrijgekomen). Deze informatie wordt in de berichtgeving van de brand geplaatst.

13. Mijn kinderen speelden in de tuin/zandbak, moet ik mij zorgen maken?

Nee, vaak gaat het om een kleine hoeveelheid stoffen waaraan uw kinderen kort zijn blootgesteld. De kans op gezondheidsklachten (zoals prikkelende ogen, neus, keel en luchtwegen, leidend tot tranen en hoesten) is erg klein en u hoeft zich dus geen zorgen te maken. Bovendien gaan de klachten voorbij wanneer uw kinderen niet meer aan de rook worden blootgesteld. Maakt u zich ongerust vanwege mogelijke klachten, dan kunt u contact opnemen met uw huisarts.

Wij adviseren u om wel de volgende voorzorgsmaatregelen te treffen:

- Het is verstandig om de speelplekken goed te inspecteren. Roetneerslag op speeltoestellen kan met warm water en zeep worden verwijderd;
- Grasveldjes, waar gespeeld wordt, kunnen worden gemaaid. Het gemaaide gras kan worden verzameld en afgevoerd als normaal afval;
- Ook kunt u bij zichtbare roetvervuiling de toplaag van het zand in de zandbak verwijderen en vervangen door schoon zand

14. Er liggen verbrandingsresten en roetdeeltjes in mijn tuin; wat moet ik doen?

Verbrande brokstukken bevatten vrijwel altijd schadelijke stoffen. De verwachting is dat de blootstelling aan deze brokstukken (via de huid, via de mond of via inademing) relatief gering is.

Indien er sprake is van een afgezet gebied, ontvangen omwonenden een bericht zodra het afgezette gebied weer is vrijgegeven. Als u van de gemeente hoort dat u zelf de verbrandingsresten en roetdeeltjes mag verwijderen dan kunt u de volgende voorzorgsmaatregelen opvolgen om mogelijke blootstelling zo veel mogelijk te voorkomen:

- Zichtbare brokstukken kunnen verwijderd worden door ze met handschoenen op te pakken en in de grijze afvalcontainer te gooien (tenzij de gemeente u na de brand adviseert om deze bij het klein chemisch afval aan te bieden);
- Zichtbare roetdeeltjes op auto's, tuinmeubilair etc. kunnen worden afgewassen met warm water en zeep;
- Gras kan worden gemaaid;
- Kinderen doen vaak hun (vieze) handen of (vieze) dingen in hun mond. Hierbij krijgen ze kleine hoeveelheden grond en stof binnen die aan hun handen is blijven plakken. Geadviseerd wordt om de plekken waar kinderen spelen te inspecteren op de aanwezigheid van roetdeeltjes. Als dit aanwezig is, dan dient dit te worden verwijderd (zie ook het antwoord op vraag 5).

15. Hoe krijg ik de brandgeur/stank uit mijn huis?

Als het gebied is vrijgegeven waar u woont, kunt u uw huis ventileren (ramen en deuren open zetten). Tot dat moment kunt u uw ramen en deuren beter gesloten houden. U mag, nadat het gebied is vrijgegeven, ook het ventilatiesysteem weer inschakelen (indien van toepassing). Wanneer de brandlucht in de gordijnen en/of kleding zit kunt u deze wassen.

16. Waarom heeft de brandweer metingen verricht ?

De brandweer verricht bij iedere brand metingen om van een aantal belangrijke stoffen te bepalen of en in welke concentratie ze vrijkomen. Deze metingen worden ook gebruikt om te bepalen of, en in welke mate, de rook zich in de (woon)omgeving heeft verspreid (= effectgebied).

Wanneer de brandweer vermoedt dat er ook stoffen zijn vrijgekomen die zij zelf niet kunnen meten zoals dioxinen, kan de brandweer voor aanvullende metingen de Milieu Ongevallen Dienst (MOD) van het RIVM benaderen.

Wanneer de brandweer vermoedt dat er asbest vrijkomt bij de brand, zal de brandweer een gecertificeerd laboratorium inschakelen om de verspreiding van asbestdeeltjes in kaart te brengen.

17. Ik heb tijdens de brand mijn ramen open gehad, wat moet ik doen?

Deze vraag zal specifiek per situatie moeten worden beantwoord, omdat dit afhankelijk zal zijn van welke stoffen tijdens de brand zijn vrijgekomen en de plek waar uw huis staat. De gemeente zal u informeren of u in het gebied woont waar roetdeeltjes zijn neergeslagen. Indien het noodzakelijk is dat een professioneel schoonmaakbedrijf uw huis moet schoonmaken, zult u tot die tijd nog niet uw woning kunnen betreden.

Wanneer er een geringe hoeveelheid roet is neergeslagen in uw woning, dan kunt u de oppervlakten schoonmaken met warm water en zeep.

18. Kan blootstelling aan rook blijvende gevolgen voor de gezondheid opleveren?

Eénmalig een zeer grote hoeveelheid rook inademen kan leiden tot overgevoeligheid van de luchtwegen. Verder neemt bij herhaalde of langdurige blootstelling aan rook waarschijnlijk de kans op longkanker toe. Echter, herhaalde of langdurige blootstelling aan rook (meerdere keren per jaar) is voor burgers niet erg waarschijnlijk.

Deze informatie is tot stand gekomen i.s.m. GGD/GHOR Nederland.

Meer informatie over brand en hoe u brand kunt helpen voorkomen:
www.zeelandveilig.nl/gevaren/brand